

KLASIKAPLUS.CZ

1. Soňa Godarská: Thálie mi dala pocit umělecké hodnoty

18.10.2024 klasikaplus.cz - Jan Sebastian Tomsa

Odkaz na originál

Klíčová slova: Ostravě (2); NDM; operách; opeře

"Své role stále konzultuji s paní Maxovou a částečně i se svou intuicí." "Rozhodně nerelaxuji tak, že bych si někde...

pátek, 18. říjen 2024 11:12 Jan Sebastian Tomsa

"Své role stále konzultuji s paní Maxovou a částečně i se svou intuicí."

"Rozhodně nerelaxuji tak, že bych si někde v klidu četla knížku – to mi příliš připomíná listování v ‚klavíráku‘."

"Amaranta z Haasova Šarlatána je činoherně nejnáročnější role, se kterou jsem se zatím potkala."

Cesta čerstvé držitelky Ceny Thálie Soni Godarské ke zpěvu byla všechno jen ne standardní. Narodila se ve slovenském Popradě a blízkost hor předurčila, že mezi jejími zájmy bude převládat horská turistika a běžky. Když přišel čas zvolit si školu, rodiče jí řekli: nejprve gymnázium, potom vysoká škola a pak se věnuj, čemu chceš. V devatenácti letech se tedy odstěhovala do Prahy, nastoupila na studium chemie a hudba se z jejího života vytratila. Po vysoké škole se však dočasně přestěhovala do Norska, kde si ji hudba znovu našla. Po návratu do Čech byla zpěvačka rozhodnuta: Spojila se s mezzosopranistkou a pedagožkou Jaroslavou Maxovou Horskou a požádala ji o pomoc přípravou na přijímací zkoušky. A tak se Soňa Godarská v šestadvaceti letech stala studentkou prvního ročníku Pražské konzervatoře.

Ještě jednou srdečné gratulace k Thálii. Ve vašem příběhu mě zaujalo, že cestu zpátky k hudbě jste našla v Norsku. Mohla byste nám popsat, jak k tomu konkrétně došlo?

Norsko je nesmírně hudební země mnoha žánrů a já měla štěstí, že jsem narazila na skvělé lidi a našla si spoustu přátel. Mimo operu je mou druhou hudební vášní black metal, seznámila jsme se s hudebníky z legendární skupiny Mayhem a byli to právě hudebníci z těchto formací, kteří mi otevřeli dveře k hudbě. Viděla jsem jejich nesmírný talent, nadšení a to, jak hudbou žijí, a uvědomila jsem si, že přesně takhle bych chtěla žít svůj život i já. Mimo to jsem začala opět vystupovat v amatérském sboru... Dá se tedy říct, že jste ke klasickému zpěvu na konzervatoři došla skrz chemii, black metal a sborový zpěv?

Ano, když jsem vystoupila v Praze z letadla, začala jsem si na internetu hledat učitele zpěvu. Paní Maxovou jsem vůbec neznala, ale po telefonu mi řekla, ať přijedu, že si mě poslechne. Já jsem tehdy měla za sebou sice pár sól ve sboru, ale vůbec jsem neměla školený hlas!

Pokud správně počítám, absolvovala jste konzervatoř, když vám bylo jednatřicet. Mnoho sopranistek v té době už zpívá hlavní role... Já jsem si to dlouho nepřipouštěla, jsem zvyklá brát život, jak přichází. Ale pravda je, že jsem během studií často chodila na operní představení, kde jsem viděla svoje vzory v těch parádních rolích a všechny byly víceméně mé vrstevnice. Tenkrát to ve mně zasel semínko pochybností, které si s sebou nesu dodnes.

Jak se to projevuje?

Například tím, že stále pracuji na plný úvazek v oboru informačních technologií. Můj zaměstnavatel mi naštěstí umožňuje práci "z domova", takže často pracuji ráno, mezi zkouškami a někdy i po představení.

Dá se to zvládnout?

Je to náročné, ale dodává mi to pocit finančního klidu, bez kterého bych nemohla fungovat. Říká se, že hladový umělec tvoří svá nejlepší díla. Já s tím nesouhlasím, potřebuji zázemí a jistotu, abych mohla mít volnou mysl a soustředit se jen na hudbu.

Mnoho vašich kolegů volí zázemí a jistotu pevným angažmá nebo zastoupením uměleckým managementem. Vy jste stále na volné noze a agenta nemáte...

Na začátku mých studií mi paní Maxová řekla: "Holka, já tě naučím zpívat, ale v uměleckém životě ti moc nepomůžu." Já tenkrát nerozuměla, co tím myslí. Nevěděla jsem, že o mnohém v operním světě rozhodují známosti a vlivní dirigenti. Nejsem z těch, kteří by klepali na jejich dveře a snažili se prodat, prostě nejsem ten typ. Po dokončení studií jsem dostala první roli: Papagena v Liberci. Tam jsem pak chvíli zůstala a celkem z toho bylo šest rolí. Naivně jsem se domnívala, že takto to půjde dál. V nadšení z mého uměleckého angažmá jsem dala výpověď v práci. Ale když role v Liberci skončily, tak jsem jen čekala na telefon, že se někdo ozve. Celý rok mi nezazvonil. Byla to tvrdá škola.

Nakonec ale nabídky dostáváte. Čím myslíte, že jste přesvědčila dirigenti a intendanty, aby vás začali obsazovat?

Všichni dirigenti, se kterými jsem pracovala si pochvalovali moji muzikálnost a cit pro operu. Mou devízou jsou piana na vysokých tónech a dirigenti tomu jdou naproti. A pak snad i mé herectví.

Pojďme se na chvíli zastavit u vašeho hlasu. Ve vašem současném repertoáru toho najdeme hodně: Mozarta, italské bel canto, Masseneta, Verdiho, Dvořáka, Martinů... není to příliš velký záběr?

Já své role samozřejmě stále konzultuji s paní Maxovou a částečně i se svou intuicí. Pravdou ale je, že my zpěváci v České republice a na Slovensku si nemůžeme moc vybírat. Konkurence je velká. Paní Maxová mě naštěstí naučila zpívat tak, abych si v rámci mezioborového zpěvu neublížila.

Předpokládám, že svůj repertoár chcete dále rozšiřovat. Jaký teď máte cíl?

Můj cíl je stát se profesionální dálkovou běžkyní na lyžích! (smích) Co se rolí týče, strašně mi chybí bel canto. Díky Roku české hudby jsem měla možnost vystupovat v **Ostravě** v mnoha Smetanových **operách** a byl to výborný zážitek. Ale můj hlas teď potřebuje něco jiného; toužím si zapívat Julii, Violettu, Liu a Micaëlu... V dále na mě snad čeká Markétka z Fausta a pak snad Rusalka s Jenůfou.

Doufám, že opět dostanu příležitost zpívat něco od Bohuslava Martinů – jeho Juliette pro mě byla naprosto zlomová. Připadá mi, že neustále kroužíte kolem Prahy, ale nevystupujete tu. Je v tom záměr? Ale kdepak. Hodně mých pražských přátel se mě na to ptá: proč tu nevystupuješ? Bohužel jsem zatím z Prahy nedostala nabídku. Snad se to teď po Thálii změní.

Ráda bych.

Když už mluvíme o Thálii, jak moc jste si věřila, že ji vyhraje? Přece jen jste byla nominována vedle Arnhei?ur Eiríksoðttir, která pár dní před tím získala International Opera Award.

Vůbec. Věděla jsem samozřejmě, že moje Manon (paní Godarská získala Thálii ze ztvárnění Massenetovy Manon v plzeňském Divadla J. K. Tyla – pozn. red.) strhla obecnost. Viděla jsem, jak na konci spolu se mnou pláčou. V té roli jsem měla možnost ukázat vše, co ve mně je, ale přesto když mi zazvonil telefon a oznámili mi, že jsem v užší nominaci, první, co mě napadlo bylo, že to je nějaký omyl, jsem zde příliš krátce na to, abych mohla být nominovaná. Nejsem kariérní typ. Manon jsem nedělala kvůli nějaké nominaci.

Co vám Thálie dala?

Zejména hodně telefonátů a nebývalou mediální pozornost. Ale především mi dala pocit umělecké hodnoty. Jak jsem již říkala, jsem zvyklá o sobě stále pochybovat, ale díky Thálii mé pochybování utichlo.

Během našeho povídání jste několikrát zmínila svůj kladný přístup ke sportu. Dodává vám pocit bezpečí na jevišti? Pomáhá vám mentálně zvládat náročnost rolí?

Víte, když uběhnete na běžkách sto kilometrů pustou laponskou krajinou, trochu se změní váš pohled na vaše vlastní hranice a řeknete si: Panejo, když jsem schopná zvládnout toto, co jiného bych ještě mohla zkusit? Třeba Mařenku? Nebo Manon? Když mám zrovna chvíli čas a není sníh, chodím po horách, a tak si nejlépe odpočinu. Rozhodně nerelaxuji tak, že bych si někde v klidu četla knížku – to mi příliš připomíná listování v "klavíráku". Já vždycky říkám, že když na cestě není kopec, pak to není výlet. A stejně to mám i s operou.

Jste ráda, že jste sopranistkou?

Což o to, všechny sopranistky závidí mezzosopranistkám Carmen. (smích) Ale ano, jsem nesmírně ráda, že mohu zpívat tento obor, i když je v něm taková konkurence.

Nyní excelujete v **Ostravě** v **opeře** Šarlatán Pavla Haase (1899–1944), jednoho z terezínských autorů, který měl být zapomenut. Tato opera v nastudování Ondřeje Havelky má samé kladné ohlasy. Povězte nám o ni něco svými slovy.

Pavel Haas si zvládnul vytvořit svůj jasný hudební jazyk, ve kterém můžeme slyšet inspiraci Prokofjevem, Stravinským a samozřejmě Janáčkem, jehož byl nejlepší žák. Jeho hudba je propracovaná, zapamatovatelná a jedinečná, nicméně pro roli Amaranty mi trochu chybí dějový a hudební oblouk, postrádám v ní kompaktnost. Více nežli opera se souvislým dějem jsou to takové obrazy ze života kočovného lékaře, což je forma, na kterou nejsem zvyklá. Navíc mám na všechno strašně málo času. Když skončím s jedním výstupem, mám třicet vteřin na to, abych změnila kostým a přišla na pódium jako někdo úplně jiný. Musím dbát na to, abych nebyla udýchaná a občas mi nezbývá čas ujasnit si, kde se vlastně nacházím – pěvecky i herecky. Amaranta je činoherně nejnáročnější role, se kterou jsem se zatím potkala.

Můžete nám to trochu přiblížit?

Je tam třeba scéna, kdy jako Amaranta spadnu jen v kalhotkách do pytle s kopřivami a musím zpívat takové to au au au! Pak se zase kvůli velké krinolíně nemůžu dostat do vozu, což častuji podobnými citoslovci. Je těžké něco takového herecky uchopit, aniž by se z Amaranty stala ukřičená nána a z celé opery fraška. Prostě to musím "vygegovat" tak, aby to bylo šarmantní a milé.

Jak se vám pracovalo s Ondřejem Havelkou?

Už jsem s ním spolupracovala na Bílém pánovi, také v Ostravě, takže jsem trochu věděla, do čeho jdu. Pan režisér Havelka má veliký dar, dbá na to, aby ztvárnění postavy bylo dokonalé a jde po vás, dokud má pocit, že vám má co dát. Stejně jako on jsem i já stará škola, oba potřebujeme a vyžadujeme preciznost. V tom jsme si rozuměli.

Kdybyste mohla vzít jakoukoli postavu z operní literatury s sebou na horskou túru, koho byste si vybrala a kam byste ji/ho vzala?

Rozhodně Manon! Vyšla bych s ní u nás doma v Tatrách na Gerlachovský štít a tam bych ji objala a poděkovala za to, co mi dala. Já jsem na počátku vůbec netušila, kdo Manon je, a má cesta za ní byla jako cesta na horu, při níž musíte myslet na každý krok. Ráda bych jí ukázala, co jsem díky ní dokázala. A že díky ní a té cestě mám teď daleko lepší výhled na všechny ty okolní vrcholy.

Myslíte, že by marnivá Manon takový výstup zvládla?

Se mnou určitě. Když jsem to zvládla já s ní, nevidím důvod, proč by to nezvládla ona se mnou.

Foto: z archivu umělkyně, Martin Popelář / **NDM**, Martina Root, Jana Pertáková, Facebook Benda Quarteta

Editor

Jako kulturní editor se pohybuje na české scéně mnoho let. Spolupracuje s promotéry a kulturními institucemi a publikuje v odborných i mainstreamových médiích. Specializuje se na velké hlasy světové opery a operní tvorbu 20. století.

Více z této rubriky

« zpět na začátek